

Vedlegg 1 – Forslag til partnerskapsavtale

Sakstittel: Drift av vannområde XXX – ansettelse av felles koordinator

Forslag til vedtak:

- 1. .... kommune gir sin tilslutning til partnerskapsamarbeid i vannområde XXX. Organiseringen vedtas når partnerskap er etablert**

XXX

vannområde Glomma (del 1 - Fjellregionen)

vannområde Glomma (del 2 - Sør-Østerdal), Femund/Trysilvasdraget og Dalälven
eller

vannområde Glomma (del 3 – Kongsvingerregionen), Røgden og Vrangselva.

- 2. Partnerskapet formaliseres med en foreløpig varighet på 6 år fra 01.01.2022-31.12.2027. Varsel om uttrede av partnerskapet må skje minimum ett kalenderår før iverksettelse.**
- 3. Finansieringen fra kommunene skjer ved et årlig driftstilskudd. Finansieringsnøkkel for finansieringstilskudd besluttet av kommunene før 01.01.2022.**

1. Bakgrunn for saken

Formålet med vannområdene er å etablere hensiktsmessige enheter for arbeidet hvor berørte aktører samarbeider for å gjennomføre sine oppgaver i henhold til vannforskriften. Hovedmålet til vannområdene er å bedre vannkvaliteten i vann og vassdrag innenfor sine arealer.

Vannområde Glomma er et stort vannområde med et areal på 19 998 km² i Innlandet og Viken vannregion. I alt 30 kommuner i Trøndelag og Innlandet fylke har arealer i vannområdet. Grensevasdragene brukes som en samlebetegnelse på delområder av de svenske vannregionene Västerhavet og Bottenhavet som ligger på norsk side av riksgrensen. De norske delene av vannregion Västerhavet består av de fire områdene Femund- og Trysilvasdraget (Klarälven), Røgden (Norsälven), Vrangselva (Byälven) og Upperudsälven. Kommuner langs grensen mot Sverige i Trøndelag, Innlandet og Viken har arealer i området.

Siden mange kommuner har areal innenfor vannområde Glomma eller Grensevasdragene og områdene har felles koordinator, organiseres mye av arbeidet i områdene felles. Fylkeskommunen har tatt ansvar for å koordinere arbeidet siden 2011, da med bakgrunn i store arealer og antallet kommuner som er berørt.

For bedre implementering og forankring av vannforvaltningsarbeidet i kommunene deles vannområde Glomma fra 01.01.2022 i tre mindre vannområder, og arbeidet organiseres videre på kommunenivå gjennom denne partnerskapsavtalen. Det må gjøres vedtak om organisering, finansiering og varighet av samarbeidet.

Inndeling i partnerskap gjøres ved at

1. Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Røros, Tolga og Tynset går sammen om ansettelse av koordinator for vannområde Glomma (del 1 - Fjellregionen)¹
2. Elverum, Åmot, Stor-Elvdal, Våler, Engerdal, Trysil og Løten² går sammen om ansettelse av koordinator for vannområde Glomma (del 2 - Sør-Østerdal)¹, Femund/Trysilvassdraget og Dalälven
3. Grue, Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Åsnes og Stange² går sammen om å ansette koordinator for vannområde Glomma (del 3 – Kongsvingerregionen), Røgden og Vrangselva.

- ¹⁾ De 3 nye vannområdene må benevnes med nye navn i tråd med vannforskriften/vanndirektivet.
- ²⁾ Løten og Stange har også vesentlige deler i vannområde Mjøsa.

2. Kort om arbeidet i et vannområde

Arbeidet i vannområdene går ut på å beskytte og sikre bærekraftig bruk av vannmiljøet innenfor sine områder, og dersom det er nødvendig også iverksettelse av forebyggende eller miljøforbedrende tiltak for å sikre god miljøtilstand. Arbeidet foregår etter føringer gitt i den norske Vannforskriften og EU's vannrammedirektiv.

Det generelle kravet i vannforskriften er at alle vannforekomster skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Arbeidet for rent vann i vassdragene sørger for at vi ivaretar eller får tilbakeført viktige brukermål i vassdragene. Viktige brukerinteresser knyttet til vassdragene er blant annet:

- Drikkevann
- Bading
- Fiske
- Attraktive rekreasjonsområder
- Jordvanning
- Båtliv
- Attraktive områder for boliger og fritidsboliger
- Turisme
- Godt naturmiljø med naturlige arter og lite miljøgifter

Oppgaver som må løses av vannområdene (eventuelt hver enkelt kommune) er blant annet:

- Representasjon i vannregionutvalget og vannområdeforum
  - Delta i arbeidet med rullering av regional vannforvaltningsplan
  - Oppdatering av kunnskapsgrunnlag
  - Gjennomføre tiltaksplanlegging
  - Legge til rette for lokal medvirkning
  - Registrering av tiltak og tiltaksgjennomføring i databasen Vann-nett
- Følge opp bestillinger som kommer fra vannregionmyndigheten i arbeidet med revidering av regional vannforvaltningsplan
- Tiltaksgjennomføring

- Vassdragsovervåkning
  - bidra til planlegging, gjennomføring og finansiering
- Iverksette aktuelle prosjekter i vannområdet
- Deltakelse på konferanser/samlinger i regi av Miljødirektoratet og vannregionen
- Kontaktperson for vannforvaltning i kommunene – informasjon fra og kontakt med vannregionmyndigheten, fylkeskommunen og miljødirektoratet.

For å løse disse oppgavene er det anbefalt å ansette en dedikert koordinator for å ivareta oppgavene som skal gjennomføres i et vannområde.

3. Om Vanndirektivet og vannforskriftens planfaser

3.1. Vannforskriften gjennomfører Vanndirektivet i norsk rett

Forskrift om rammer for vannforvaltningen (heretter vannforskriften), trådte i kraft 1.1.2007. Den gjennomfører EUs rammedirektiv for vann (heretter vanndirektivet) i norsk rett. Vanndirektivet skal sørge for en helhetlig og økosystembasert forvaltning av alt vann i Norge og resten av Europa:

Vannet skal forvaltes som en helhet fra fjell til fjord, dvs. at det er de naturgitte grensene for nedbørfeltene og kystområdene som skal danne forvaltningsgrensene. Overflatevann, grunnvann og kystvann skal ses i sammenheng. Forvaltning av vannmengder, vannkvalitet og økologi i vann skal ses under ett. Dette forutsetter samordning mellom de ulike sektorer som bruker og påvirker vann, og deres respektive myndigheter.

Vannforskriften fastsetter miljømål for alle vannforekomster. Utgangspunktet er at alt ferskvann, kystvann (ut til en nautisk mil utenfor grunnlinjen) og grunnvann skal oppnå god økologisk tilstand.

Arbeidet med å oppfylle vannmiljømålene etter vannforskriften er delt inn i faser på seks år. Figur 1 viser planhjulet og sentrale oppgaver som skal gjennomføres i hver fase.

Figur 1 Planhjulet for gjennomføring etter vannforskriften.

Fra 2022 går vi inn i en ny 6-årig planperiode etter arbeidet med vannforskriften. I denne 6-års perioden skal det gjennomføres tiltak for å oppnå miljømålene for vannforekomstene i vannområdet i henhold til tiltaksplaner, det skal utarbeides rapporteringer til myndighetene for gjennomførte tiltak, det skal gjennomføres overvåkning av vassdragene og det skal arbeides for at nødvendig kunnskap innhentes. I siste halvdel av planperioden skal det utarbeides nye planer for

neste 6-års periode. Arbeidet skal koordineres og utføres på tvers av administrative grenser, og det er helt nødvendig at flere ulike sektorer og myndigheter står sammen i dette arbeidet. Dette gjennomføres best gjennom samarbeid i et vannområde.

4. Organisering

For at kommunene i partnerskapet skal oppnå god tilknytning og forankring både politisk og administrativt er organiseringen av arbeidet viktig. Det er ønskelig at det opprettes organisering i tråd med beskrivelse av arbeidet på vannområde nivå i forslag til regional plan for vannforvaltning for vannforvaltning i Innlandet og viken vannregion (2022 – 2027) og regional plan for vannforvaltning for de norske delene av vannregion Västerhavet (2022 – 2027).

De fleste vannområdene i Innlandet og Viken vannregion er organisert med vannområdeutvalg, tema-/faggrupper og vannområdeleder/-koordinator. Vannområdeutvalget (styringsgruppen) er det øverste organet med en styreleder som er en valgt administrativ leder eller politiker fra en av kommunene i vannområdet. De fleste vannområdelederne/-koordinatorene er ansatt i en vertskommune, og har ansvaret for driften av vannområdet i samarbeid med øvrige kommuner i vannområdet.

Det er viktig at det legges opp til et godt samarbeid mellom

- kommune og koordinator (politisk og administrativt)
- koordinatorene for de vannområdene
- koordinator, fylkeskommune, Statsforvalteren og andre aktuelle regionale myndigheter
- koordinator og vannregionmyndighet

En styringsgruppe hvor alle kommunene i partnerskapet er representert må gi tydelige bestillinger til koordinator for vannområdet. Det er mange oppgaver som skal løses i et vannområde, og vannregionmyndigheten har et mål om at alle vannområder skal ha en organisering med vannområdekoordinator i minst 50 % stilling. Denne stillingsprosenten sier noe om hvilken arbeidsmengde vannforskriftsarbeidet medfører, og hva man forventer blir fulgt opp i et vannområde.

Endelig organisering vedtas når partnerskap er etablert.

5. Økonomi

Drift av vannområdearbeidet gjennom partnerskap, med en organisering av vannområdet og felles vannområdekoordinator utløser både statlige og fylkeskommunale midler. I tillegg må kommunene benytte egne midler. Det anbefales at dette gjøres gjennom et årlig driftstilskudd. Forslag til finansingsmodell med antatt bidrag fra innlandet fylkeskommune og Innlandet og Viken vannregion er vist i vedlegg 2.

Finansieringsnøkkel for driftstilskudd bestemmes i det enkelte partnerskap på bakgrunn av hvilken stillingsprosent vannområdekoordinator skal ha når partnerskap er etablert.

6. Varighet

Partnerskapet etableres med en varighet på 6 år fra 01.01.2022 – 31.12.2027, som er neste planperiode i Vannforskriften. Det er sannsynlig at det er behov for at samarbeidet blir videreført også i neste planperiode, som varer til 31.12.2033. Videre samarbeid bør imidlertid bli vurdert mot slutten av denne planperioden.